

MUZIEKTHEATER TRANSPARANT

© Hanneke Kuijpers

Lilith

Claron McFadden | Dimitar Bodurov

maandag 9 september 2013 | NL

Muziektheater Transparant	3
1. Algemeen	4
2. Credits	5
3. Biografieën	7
4. Achtergrondinformatie	11
5. Praktische informatie	12
6. Contact	13
6.1 Contact voor boekingen	13

Muziektheater Transparant

Muziektheater Transparant vertrekt als productiehuis vanuit een artistieke en maatschappelijke actualiteit, waarin ze in een intensieve dialoog treedt met kunstenaars uit verschillende disciplines. Als doelstelling wil het gezelschap op internationaal niveau muziektheater in al zijn diversiteit creëren, vernieuwen en presenteren.

Het vocale neemt in elk nieuw project een centrale plaats in. Bovendien wordt ernaar gestreefd oude en nieuwe muziek op een originele en eigenwijze manier met elkaar te verbinden. Muziektheater Transparant heeft een hart voor hedendaagse muzikanten en diens verdere ontwikkeling en ondersteunt ze dan ook vanaf het prille begin en tijdens een langer parcours.

Vanuit een internationaal perspectief vormen reisvoorstellingen en samenwerking met internationale structuren een belangrijk deel van de werking. Zo was het gezelschap eerder te gast bij de Salzburger Festspiele, het KunstenfestivaldesArts, diverse Cultuursteden van Europa, Edinburgh International Festival, Holland Festival. Muziektheater Transparant is een veelgevraagde partner bij belangrijke organisatoren zoals Flagey (Brussel), Concertgebouw Brugge, deSingel (Antwerpen), De Vlaamse Opera (Antwerpen en Gent), OPERA XXI (tweejaarlijks festival voor hedendaags muziektheater), De Munt Brussel, Muziekcentrum De Bijloke Gent, Parktheater Eindhoven, Grand Théâtre Luxembourg en Bergen National Opera. De verscheidenheid aan voorstellingen, artiesten en productiemethodes geeft Muziektheater Transparant een uniek, nationaal en internationaal karakter.

www.transparant.be

1. Algemeen

Lilith is een voorstelling van muziektheater waarbij operazangeres Claron Mc Fadden niet alleen uitvoerend musicus is, maar – voor de eerste maal – ook het gehele concept bedacht. *Lilith* verhaalt de geschiedenis van de relatie tussen Adam en zijn eerste vrouw, hoe het mis gaat en welke wending het Scheppingsverhaal daardoor krijgt. Binnen het verhaalperspectief staat niet Adam centraal, maar Lilith. Het is een liefdesgeschiedenis die gruwelijk misgaat. Lilith besluit het Paradijs te verlaten. Het verhaal stelt daardoor ook vragen over de alwetende Schepper: Wat was zijn rol? Was hij partijdig of onpartijdig? Waarom heeft hij niet ingegrepen? Wat was zijn plan, en: staat hij daar nog steeds achter? In *Lilith* worden verschillende media samengebracht: klassieke muziek, sampling, film, video en projecties. Binnen de productie staat samenwerking centraal, zodat ieder vanuit zijn discipline kan improviseren en creatief kan zijn.

Met *Lilith*, tweede stuk binnen haar Iron Maiden Chronicles, zet operazangeres Claron Mc Fadden (Timboektoe, 2016) zich bewust af tegen het Nederlands Realisme. Met haar muziektheater over de anti-Eva bewandelt zij de weg van muzikale en theatrale subtiliteit en sensualiteit.

Gedurende de voorstelling leren we de wereld kennen zoals die door deze *femme fatale* wordt ervaren en ontwikkelt zij zich langzamerhand van een *flat character* tot een volwaardig en sterk apocrief persoon met een eigen visie en emoties. Gedeeltelijk komt zij zelfs als overwinnaar van Adam voor het voetlicht. Het fatalistische Bijbelverhaal waarin God en Adam zich van Lilith afkeren, wordt zo omgebogen tot een 'Love Story' met een verkeerde afloop.

McFadden, die als klassiek geschoolde zangeres een voorliefde heeft voor verschillende muziekstijlen en arrangementen, plaatste de geschiedenis van Adam en Lilith in de hedendaagse tijd en mengde bewust verschillende media tot een adembenemend muziektheater met sterk emotionele lading.

2. Credits

Artistiek Team

Concept, artistieke leiding	Claron McFadden
Muziek performance	Dimitar Bodurov
Libretto	Carola Luther
Film regie	Frans Weisz
Licht decor	Tom Schenk
Kostuumontwerp	Zoe Monti
Dramaturgie	Sara Vanderieck
Filmproductie	Quintis Films Frits Harkema
Camera	Paul Staartjes
Editing	Erik Disselhoff
Techniek	Peter Quasters
Bewegingscoach	Tim Present
Geluid	Claire Gallagher
Geluid Licht	Gregoor van de Kamp
Artwork	Thérèse Zoekende
Project management preproductie	Shout Partners in Cultuur Annette Schautt

Solisten en acteurs

Lilith	Claron McFadden
Adam	Jeroen Willems (projectie)

“Deze Lilith wordt in mooie
herinnering aan Jeroen
Willems opgedragen”

Een productie van Muziektheater Transparant, Holland Festival en Opera Rotterdam in coproductie met KlaraFestival, Concertgebouw Brugge en Korzo Producties.

3. Biografieën

Biografie Claron McFadden

Sopraan

De oorspronkelijk uit Amerika afkomstige sopraan Claron McFadden (1961) studeerde aan de Eastman School of Music in New York. Ze maakte haar operadebuut in 1985 op het Holland Festival in Hasse's *l'Eroe Cinese*. Claron McFadden heeft sindsdien een grote reputatie verworven als concertzangeres met zowel traditioneel als modern repertoire.

Orkesten en producties

Claron McFadden werkte met orkesten zoals het London Philharmonisch Orkest, BBC Symphony Orchestra, het Residentie Orkest, het Nederlands Philharmonisch Orkest, King's Consort en MDR- en SWR Symfonie Orchester. Zij was te horen in Rossini's *L'Italiana in Alger*, *Rêves d'un Marco Polo* en *Kopernikus* van Claude Vivier, Purcell's *King Arthur*, in de rol van Donna Elvira in Mozart's *Don Giovanni*, in *Les Indes Galantes* van Rameau, in *The Mask of Time* van Tippett, in Schoenberg's *Pierrot Lunaire* en in *Les Dialogues des Carmélites* van Poulenc. Ook trad ze op in producties van internationaal bekende operahuizen zoals Covent Garden, de Nederlandse Opera en het Théâtre des Champs-Élysées.

Succesvolle dirigenten

De in Nederland woonachtige sopraan heeft opgetreden met zeer succesvolle dirigenten onder wie Kurt Masur, Sir Andrew Davis, Hartmut Haenchen, René Jacobs, Marc Minkowsky, Trevor Pinnock, Neëme Jarvi en Fabio Bondi en in zalen zoals het Concertgebouw Amsterdam, Covent Garden en de Royal Albert Hall in Londen, het Théâtre de Châtelet in Parijs, het Gewandhaus in Leipzig en op de grote podia in Boston en Tanglewood (USA), Polen, Italië en Japan.

Opmamen

Claron McFadden heeft vele CD opnamen gemaakt, waaronder *Acis and Galatea* van Händel (Robert King), *Orfeo* (Haydn; La Stagione Frankfurt), *Les Indes Galantes* (Rameau; William Christie), *Il Ritorno d'Ulisse in Patria* (Monteverdi; René Jacobs) en *Life Story* (Thomas Adès).

Een aantal belangrijke engagements in het verleden waren onder meer met *L'Europe Galante* in de opera *Didone (la Scala)*, in *Solomon* bij de Göttinger Händel Festspielen, met het Residentie Orkest, diverse tournees met het Orkest van de 18e eeuw, projecten met het Arditti kwartet, Minguet kwartet, met het balletgezelschap Leine & Roebana, in België bij Muziek LOD en met Les Ballets de C de la B. Ook gaf Claron McFadden recitals in het Concertgebouw Amsterdam en in het Concertgebouw Brugge. In 2009 was zij wederom te horen in de BBC Proms. Voor de Nederlandse Opera trad zij op in diverse productie waaronder *After Life* (september 2009 en maart 2010 Lyon). Tevens was ze te horen in de Royal Festival Hall en tijdens diverse concerten met het München Kammerorchester. Ook ging zij op tournee met Chris Hinze, in een concertante uitvoering met het Residentie Orkest van *Rage d'amours* (Rob Zuidam), een tournee met dansgezelschap Leine & Roebana enz.

Toekomstige projecten zijn ondermeer concerten in Salzburg in de Mozartwoche, een herneming van het succesvolle *Over de Berge, Songs of War* en een nieuwe *Arthur (Purcell)* met het gezelschap Transparant, concerten met de MDR en WDR Symfonie Orchester, diverse optredens en een cd-opname met het Arditti kwartet), een tournee met het Danel kwartet, productie bij de Nationale Reisopera (Platée), concert in de Grote Zaal van het Concertgebouw met het Metropool Orkest, concerten in de Carnegie Hall (New York) en een nieuwe operaproductie van de componist Jörg Widmann bij de Bayerische Staatsoper.

Claron McFadden kreeg in 2007 de **Amsterdamprijs voor de Kunsten** uitgereikt.

Biografie Dimitar Bodurov

Jazz pianist, componist, producent

Dimitar Bodurov heeft met zijn arrangementen van traditionele Bulgaars repertoire voor solo piano en jazz trio een unieke stijl ontwikkeld. Bulgaarse ritmes en zijn intense pianospel worden gecombineerd met heldere en duidelijke invloeden uit de klassieke en vooral de jazz traditie. Nostalgie, improvisatie, Balkan ritmes en melodieën komen samen in zijn nieuwste project *Stamps From Bulgaria*, met het Bodurov Trio. Alle composities zijn gebaseerd op Bulgaarse dansen en liederen, gecombineerd met virtuoze interactie en improvisatie.

Bodurov volgde een studie jazzpiano aan het conservatorium van Sofia, maar woont, studeert en werkt sinds 2000 in Nederland. Hij werkte in 2000 als componist, programmeur en toetsenist mee aan het albumproject *Vice Versa* van Rozalina Lang, dat in eigen beheer werd uitgebracht in 2001. Zijn **Bodurov Trio** (met Cord Heineking op bas en Jens Düppe op drums) richtte hij op in 2001 en het is sindsdien een veelgevraagd trio dat talloze concerten in binnen- en buitenland uitvoert. Bodurov studeerde in 2004 cum laude af aan het Rotterdams conservatorium, waar hij vervolgens ook studies in compositie en arrangeren ging volgen. In november 2003 verscheen zijn debuutalbum *Melatonic* dat door John Taylor werd geprezen als 'a marvellous debut!'. In 2004 bracht hij in eigen beheer een live-registratie van zijn compositie *The Resumption Suite* uit.

In januari en mei 2005 tourde het Bodurov Trio uitgebreid door Duitsland. In juli 2005 was Bodurov finalist in de Time Montreux Jazz Solo Piano Competition. In juni 2006 voerde hij een solo-pianotournee uit door Oostenrijk. Hij rondde in november 2006 met succes ook zijn studie jazz-componeren en arrangeren af aan het Rotterdams conservatorium. Tevens vond die maand in Lantaren/Venster te Rotterdam de première plaats van Dimitar's project *100 Brothers*. Verder deed Bodurov diverse optredens in Nederland samen met jazz-zangeres Margriet Sjoerdsma.

Bodurov won in januari het Young Pianist Foundation Jazz Concours 2007 in het Bimhuis te Amsterdam. Als gastmuzikant is hij te horen op het album *Novo* van het duo Omaya.

Als componist schreef hij het werk *Miniatures For Marimba* voor Tatiana Koleva. Via Challenge Records verscheen zijn tot op heden meest succesvolle CD *Stamps From Bulgaria* (2008), zijn eerste solo-album met het Bodurov Trio en zijn nieuwe bassist Mihail Ivanov. Het album haalde zelfs de top tien lijst van beste albums uit 2008 in *De Volkskrant*!

In september 2009 ging zijn nieuwe compositie *Notes On Nadia* in première in Las Palmas te Rotterdam. In de zomer doet het trio met tal van gastoptredens in Bulgarije, in het kader van een door Dimitar ontwikkeld en uitgevoerd concept getiteld Jazz & Vino.

In het voorjaar van 2010 ging in Amiens (Frankrijk) Bodurovs compositie voor viool en piano in première, die hij schreef voor Svetlin Roussev, concertmeester van het Orchestre de Radio France. In datzelfde jaar volgden opnames met het Diederik Rijnstra Quartet, trompettist uit Amsterdam.

Biografie Carola Luther

Schrijver, dichter, librettist

Carola Luther werd in 1959 geboren in Zuid-Afrika en woont thans in Yorkshire, Engeland. In 2003 werd ze onderscheiden in haar Masters Creatief Schrijven aan de Manchester Metropolitan University. Haar eerste dichtbundel *Walking the Animals* (Carcenet) werd gepubliceerd in hetzelfde jaar en ze werd genomineerd voor de Forward Prize, voor haar eerste bundel, in 2004. Luther heeft sindsdien gedichten gepubliceerd in tijdschriften en is vertegenwoordigd in bloemlezingen in het Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika.

Haar tweede bundel *Arguing wit Malarchy* (Carcenet) komt uit in juli 2011. Ze werkt als tekstadviseur in Leeds en geeft parttime les in poëzie aan de Manchester Metropolitan University. Luther nam deel aan het Jerwood Opera Writing programma in 2007. Ze was een van de acht librettisten die met componist Byron Au Yong werkten aan zijn stuk *Kidnapping Water: 64 Bottled Operas*, uitgevoerd in 2009 in Seattle. Ook heeft ze opgetreden met componist en bassist JM Molley.

Biografie Frans Weisz

film- en televisieregisseur

Frans Weisz (1938) begon met een studie aan de toneelschool, maar gaf dat na een jaar op om naar de Amsterdamse Filmacademie te gaan. Hij kreeg een studiebeurs voor de Italiaanse filmschool Centro Sperimentale di Cinematografia in Rome. Zijn eerste speelfilm maakte hij in 1966, *Het gangstermeisje*, naar de gelijknamige roman van Remco Campert (1929) die een jaar eerder was verschenen. Er zouden nog veel boekverfilmingen volgen: *De inbreker* (1972) van August Defresne, *Naakt over de schutting* (1973) van Rinus Ferdinandusse, *Heb medelij, Jet!* (1975) naar het boek *Geef die mok eens door, Jet!* van Heere Heeresma, *Havinck* (1987) van Marja Brouwers, *Op afbetaling* (1993) van Simon Vestdijk, *Hoogste tijd* (1995) van Harry Mulisch en *Boy Ecury* (2003) naar het boek *Een Antilliaanse Jongen in het verzet* van Ted Schouten. Ook verfilmde hij twee toneelstukken van Judith Herzberg: *Leedvermaak* (1989) en *Qui vive* (2001). Frans Weisz heeft gewerkt met acteurs die als het neusje van de zalm van het Nederlandse toneel kunnen worden beschouwd: Louis d'Orwinnaars als Ko van Dijk, Gijs Scholten van Aschat, Pierre Bokma en Edwin de Vries, Theo d'Orwinnaars Sigrid Koetse en Annet Nieuwenhuyzen en Gouden Kalf-winnaars als Rijk de Gooyer, Willeke van Ammelrooy, Gerard Thoolen. Weisz ontving Gouden Kalveren voor *Leedvermaak* (1989) en de televisieserie *Bij nader inzien* (1991).

Biografie Jeroen Willems

Acteur en zanger

Jeroen Willems (1962) doorliep de Toneelacademie Maastricht, begon zijn carrière bij Theatergroep Hollandia en was daar onder meer te zien in *La Musica* (1991), het veelvuldig bekroonde *Twee Stemmen* (1997 en 2004) en *La Musica Twee* (2003).

Willems werkte ook regelmatig bij andere gezelschappen, waaronder Het Zuidelijk Toneel, het Nationale Toneel, Oostpool en het Vlaamse gezelschap De Tijd. Hij speelde in vele film- en televisieproducties, waaronder *Wij Alexander* (1998), *De Passievrucht* (2003), *Ocean's Twelve* (2004) en in *Simon* (2004), waarin hij Simons huisarts vertolkte. Willems excelleerde in de rol van Wim Sonneveld in de VPRO-dramaserie *Bij ons in de Jordaan* (2000) en in de rol van Jacques Brel in *Brel* (2004).

Hij speelde een hoofdrol in de zich deels in Zuid-Afrika afspelende Nederlandse dramaserie *Stellenbosch* (2007). Ook speelde Willems een rol in de film *Zomerhitte* (2008) naar het gelijknamige boek van Jan Wolkers. Eind 2009 vervulde hij de rol van Frenk in *Komt een vrouw bij de dokter*.

In 2010 was Willems te zien in de AVRO-serie *De Troon* waarin hij de rol van de oudere Koning Willem II vertolkte. Ook zong hij in de leader van de televisieserie *Annie M.G.* bekende liedjes van de schrijfster Annie M.G. Schmidt. Veel minder aandacht in de Nederlandse media was er voor het feit dat Willems in april 2010 de hoofdrol speelde in een uitvoering van Louis Andriessens opera *La Commedia* in de prestigieuze Carnegie Hall in New York.

Willems ontving in 1994 de Mary Dresselhuys Prijs voor de beste acteur. Voor zijn rol in de korte film *Zaanse Nachten* (1998) ontving hij in 1999 een Gouden Kalf-nominatie voor de beste acteur. In 2001 ontving Willems opnieuw een Gouden Kalf-nominatie voor de beste acteur voor zijn rol in de speelfilm *Nynke* (2001). In 2004 werd Willems onderscheiden met de Louis d'Or voor zijn rol in *La Musica Twee* én voor de voorstelling *Brel de Zoete Oorlog* van Toneelgroep Oostpool.

Op 3 december 2012 werd Willems onwel tijdens de repetities voor een programma ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van Koninklijk Theater Carré in Amsterdam. Hij overleed later in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis aan de gevolgen van een hartstilstand. De gala-avond, waar koningin Beatrix aanwezig zou zijn, werd in verband met zijn overlijden afgelast.

Zijn plotseling overlijden werd door velen ervaren als een schok, en niet alleen in de Nederlandse media. Zo schreef Christine Dössel in de *Süddeutsche Zeitung* een dag na zijn overlijden dat de acteur Jeroen Willems "einer der besten, facettenreichsten Schauspieler Europas" was.

4. Achtergrondinformatie

De strekking van het apocrief Bijbelverhaal is niet traditioneel opgevat vanuit het perspectief van de masculiene Adam, die zich verraden voelt door Lilith met haar weinig onderdanige positie. We leren Lilith niet kennen als verpersoonlijking van Het Kwaad, maar juist als de eerste vrouw, gelijkwaardig met Adam geschapen naar Gods beeld. Als Adam merkt dat Lilith zich beroept op deze gelijkwaardigheid en niet akkoord gaat met de overheersende rol die hij aanneemt, komt het tot fatale scene waarin Lilith gedwongen wordt zich seksueel te onderwerpen. Daarmee is de relatie tussen de twee definitief tot een einde gebracht.

Adam klaagt zich bij God dat hij met een sterke vrouw als Lilith niet verder kan en verzoekt de Schepper om een levenspartner die zich wel kan onderwerpen aan de man. God is hem ter wille en scheidt uit diens rib de 'nieuwe Eva'. Lilith wordt verstoten en zint op wraak, de kinderen vervloekend die uit de relatie met Adam zullen voortkomen.

Lilith voelt zich niet alleen vernederd door Adam, zij voelt zich bovenal in de steek gelaten door God, die haar niet te hulp schoot toen het mis ging met haar partner. In haar ogen heeft de Schepper niet onafhankelijk gehandeld, maar gekozen voor de positie van Adam. Daarmee gaat het stuk niet alleen over de relatie man-vrouw die fataal afloopt, maar ook over de relatie ouder-kind (God-Lilith) die niet onvoorwaardelijk blijkt te zijn. Deze emoties staan centraal binnen *Lilith*.

Door de verbanning van Lilith uit het Hof van Eden, is zij niet langer geoormerkt als de eerste vrouw en overstijgt zij feitelijk de sterfelijke status als mens. Door deze universele positie als demone overwint zij in feite de sterfelijke Adam, die echter wel in de gelegenheid is zich voort te planten.

5. Praktische informatie

<u>Première:</u>	2 en 3 jun 2012 Holland Festival, Amsterdam
<u>Speelperiode:</u>	Na overleg
<u>Duur:</u>	75 minuten
<u>Publiek:</u>	Volwassenen
<u>Taal:</u>	Engels
<u>Type zaal:</u>	Een verlaten plek (kerk), een luxueuze bar van een hotel of een klein theater, of scène op scène
<u>Vereisten:</u>	Projector
<u>OPM.</u>	Kan op een laat uur, als cabaret-voorstelling worden gepland
<u>Technische fiche:</u>	Beschikbaar
<u>Orkestbak:</u>	Niet nodig
<u>Instrumenten te huren</u>	Vleugelpiano, gestemd, liefst type B
<u>Team:</u>	2 performers 2 technici 1 productieleider
<u>Uitkoopsom</u>	3 500 Euro exclusief auteursrechten en BTW buiten BENELUX: exclusief reis- en transportkosten voor cast, crew, set hotel, per diems, auteursrechten, BTW.

6. Contact

Muziektheater Transparant vzw

Leopoldplaats 10 bus 1

2000 Antwerpen

[w] www.transparant.be

6.1 Contact voor boekingen

Riet Jaeken

[t] +32 (0)3 225 17 02

[m] + 32 (0)473 25 09 27

[e] riet@transparant.be